

Grimstad

Kommunens plan for forebyggende arbeid

Særlig rettet mot risikoutsatte barn
og unge

Kommunestyrets vedtak 07.11.23
Sak 23/12272-1

Kommunestyrets vedtak 11.12.24
Sak 24/19305

Grimstad

Innhold

Innledning og bakgrunn for kommunens plan for forebyggende arbeid	3
Kommuneplanen	4
Planhierarki	5
Medvirkningsarbeidet	6
Definisjoner	7
Overordnede mål og strategier	8
Fordeling av ansvar	14
Fordeling av oppgaveløsning	16
Samarbeid i praksis	17
Gjennomføring, måloppnåelse og evaluering	18
Oppsummering	19

Aktuelle kilder

Korus Sør (Imenes)
Barnevernloven
Opplæringsloven
Barnehageloven
Privatskoleloven
Familievernkontorloven

NAV loven
Integreringsloven
Spesialisthelsetjenesteloven
Krisesenterloven
Sosialtjenesteloven
Helse- og omsorgstjenesteloven
Tannhelsetjenesteloven

Grimstad

Innledning og bakgrunn for kommunens plan for forebyggende arbeid

Gjennom barnevernreformen, som også omtales som oppvekstreformen, skal alle kommuner utarbeide kommunens plan for forebyggende arbeid. Hovedhensikten med planen er å forebygge omsorgssvikt og utvikling av atferdsvansker hos barn og unge. Samtidig må forebygging baseres på kunnskap for å oppnå ønskede mål. Planen vil i seg selv være et viktig tiltak for å nå målene i barnevernsreformen.

Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren. Tidlig innsats, med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, er først og fremst en investering i innbyggernes velferd, men må også ses på som en investering som kan spare kommunen for mer inngripende og kostbare tiltak senere.

Mål og strategier i planen er å endre praksis fra tjenesteorientering til mer brukerorientering. Behovene må settes i sentrum. Kunnskap om risikofaktorer vil derfor bli viktig for å kunne sette inn riktige tiltak til rett tid. Likeledes holder det ikke å se etter og jobbe ut fra tegn og signaler.

Hvordan kommunen organiserer hjelpetiltakene ut fra å redusere risiko og styrke beskyttelse vil være avgjørende for hvor godt kommunen lykkes i sitt forebyggende arbeid. I et samfunnsøkonomisk perspektiv blir det viktig å prioritere tidlig innsats og rett ressursprioritering for å oppnå samfunnsøkonomiske gevinster (J. Heckman).

Planen skal bidra til å styrke og gi retning for kommunens innsats.

Kommuneplanen

Kommuneplanen er en plan som viser hvordan kommunen skal utvikle seg de neste 12 årene. Kommuneplanen består av to deler: en arealdel og en samfunnsdel.

Kommuneplanens arealdel er et kart som viser hvordan areal skal disponeres i fremtiden. Det skal blant annet vise hvor det skal være boliger, hva som skal brukes til næring, hvilke områder som er vernet osv. Arealdelen er juridisk bindende, det vil si at det må søkes om unntak (dispensasjon) fra planen dersom et planinitiativ ikke følger bestemmelsene i arealdelen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal legge vekt på viktige utfordringer og synliggjøre de strategiske valgene kommunen tar. Strategiske valg er ikke tiltak, men føringer for andre planer som skal inneholde tiltak. Samfunnsdelen tar opp samfunnsforhold som befolkningsutvikling, utbyggingsmønster, utbyggingsvolum, folkehelse, barn og unge, integrering og næringspolitikk. I tillegg skal samfunnsdelen si noe om kommunen som samfunnsutvikler og tjenesteleverandør.

Grimstad

Kommuneplanens samfunnsdel har følgende satsingsområder

Grønnere hverdag

- Grimstad skal disponere arealbruken mot en grønnere hverdag
- Det naturlige valget i Grimstad skal være grønt og bærekraftig
- Grimstad skal tilrettelegge for et klima- og miljøvennlig samfunn

Livsmestring i alle faser

- Grimstad skal være et trygt og inkluderende samfunn for alle
- Flest mulig skal klare å stå i arbeidslivet
- Grimstad kommune har kompetente og myndiggjorte medarbeidere

Kompetansebyen

- Grimstad skal ha barn og unge som mestrer livet
- I Grimstad skal alle elever gjennomføre videregående skole
- Grimstad skal være en god vertskommune for UiA og Fagskolen i Agder

Næringsutvikling

- Grimstad skal være en attraktiv kommune å drive og etablere næring i
- Grimstad skal være et attraktivt og bærekraftig reisemål
- Grimstad skal være et nasjonalt tyngdepunkt innen fremdriftsrettet teknologi

Grimstad

Planhierarki

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnende styringsdokument. Det vil si at samfunnsdelen skal sette føringer for de andre planene i kommunen.

Kommunens handlings - og økonomiplan (i Grimstad kalt "budsjett – og økonomiplan ") er samfunnsdelens handlingsdel. Den skal følge opp samfunnsdelens satsingsområder og mål.

Strategiplaner beskriver hva som skal gjøres for å nå mål, men ikke hvordan (tiltak). Temaplaner er det mest omfattende planverktøyet, og inneholder både mål og tiltak. En temaplan kan også ha satsingsområder og strategier. Handlingsplaner består av kun tiltak.

Handlingsplaner skal følge opp strategi- og temaplaner. I Grimstad kommune jobbes det nå for å forenkle og forbedre plansystemet. Kommunens plan for forebyggende arbeid vil i planhierarkiet være en temaplan, jfr. figuren under.

«Ta tak i det vi vet er beskyttelsesfaktorer for barn, unge og familier – jobbe målrettet med dette for å kunne forebygge»

«Styrke familien i første omgang, informere om hvor viktige de er»

Medvirkningsarbeidet

Det har blitt gjennomført en omfattende medvirkningsprosess i forbindelse med utarbeiding av kommunens plan for forebyggende arbeid.

Arbeidet ble organisert som et prosjekt og det har blitt gjennomført flere tverrfaglige samlinger, spørreundersøkelser og samarbeid med grunnskolene i kommunen.

Medvirkning er viktig for å gi alle som ønsker muligheten til å komme til ordet, samt bidra til å bestemme hvilke mål og strategier Grimstad skal ha for det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge og hvilke tiltak Grimstad skal jobbe med for å nå målene.

Tilsammen kom det inn 445 innspill gjennom gruppearbeidene på tverrfaglige samlinger og 239 svar fra skolene på spørreundersøkelsen. Det har dessverre ikke vært mulig å inkludere absolutt alle innspill i planen. Noen innspill inkluderes isteden inn i de ulike tjenestene og enhetenes virksomhetsplaner (styring).

Innspillene fra medvirkningsarbeidet har resultert i planens overordnede mål, strategier og tiltak. Alle innspillene er samlet i et eget dokument (vedlegg til politisk sak) som er grunnlaget for planen og hva og hvordan det forebyggende arbeidet som skal drives i fremtiden.

Grimstad

Bærekraftsmål

Sentrale begreper

I denne planen er det to begreper som er gjennomgående. Under medvirkningsprosessen var det derfor sentralt at alle involverte fikk en felles forståelse av hva som legges i forebyggende arbeid og tidlig innsats.

Forebyggende arbeid defineres slik:

- Styrke beskyttelsesfaktorene og redusere risikofaktorene – for å unngå negativ utvikling.

Tidlig innsats defineres slik:

- Handle så tidlig som mulig når det oppstår en bekymring (enten tidlig i livet eller i et utviklingsforløp)

Tidlig innsats må baseres på:

- Risiko- og beskyttelsesfaktorer
- Barns utvikling
- Foreldrenes fungering
- Samspill mellom barn og foreldre

[Innsatstrappen](#) skal benyttes som metode der det er naturlig

Innsatstrappen viser en oversikt over tilbud og tjenester i lokalsamfunnet (trinn 1) og i kommunen (trinn 2-12). Trappen synliggjør hva som finnes av tilbud og hvilket nivå av inngripen det vil være i innbyggernes liv.

Grimstad

Overordnede mål og strategier

Grimstad

01

Alle barn og unge mestrer livet

Vi skal tilrettelegge for helsefremmende møteplasser og aktiviteter

02

Alle foresatte deltar på foreldreveiledning

- Vi skal tilby gratis foreldreveiledning til alle foresatte
- Vi skal bidra til holdningsskapende kampanjer i hensiktsmessige kanaler
- Vi skal bidra til å trygge og støtte voksne hjemme

03

Alle barn har et trygt og godt barnehage- og skolemiljø

- Vi skal ha større fokus på de laveste trinnene i innsatstrappa
- Vi skal skape trygge barnehage- og skolemiljøer
- Vi skal ha kompetente og tydelige medarbeidere med stor faglighet

04

Alle barn gjennomfører skolegangen

- Vi skal ha større fokus på de laveste trinnene i innsatstrappa
- Vi skal ha kompetente og tydelige medarbeidere med stor faglighet
- Vi skal skape gode overganger
- Vi skal sette leken i fokus – særlig på de yngste trinnene i skolen

05

Alle barn i alderen 7-18 deltar i minst en fritidsaktivitet/hobby

- Vi skal bidra til at alle barn kan delta på minst et gratis fritidsstilbud (aktivitet)
- Vi skal bidra til holdningsskapende kampanjer i hensiktsmessige kanaler
- Vi skal bidra til å tilrettelegge for bred involvering av frivilligheten

Styrket tiltakskompetanse defineres ut fra tre nivåer slik:

Grønt universelt er bra for alle
Gult selektivt er nyttig for flere
Rødt indikert er nødvendig for noen

Støttende sosiale relasjoner, i familien og blant jevnaldrende, kan være særlig viktige beskyttende faktorer som fremmer resiliens (motstandsdyktighet) hos sårbare barn og unge. Ved å styrke arenaer hvor barn og unge kan etablere gode vennskap kan bidra til god forebygging hos barn og unge i risiko.

Beskyttelsesfaktorer for barn og unge er blant annet:

- Barnet hjelpes til aldersadekvat eller bedre fungering på samtlige kompetanseområder
  - Kognitiv/språk
  - Atferd/moral
  - Emosjonelt
  - Sosialt
  - Motorisk
- Barnet hjelpes til venner, tilhørighet og til et sosialt fellesskap
  - Fra 8- års alder:
  - Barnet har en hobby, fritidsinteresse og opplever mestring
- Barnet tilpasser seg godt i barnehage og skole, innordner seg rutiner, godtar grensetting, er sosialt inkludert og har gode skolefaglige prestasjoner
- Omsorgspersonene har god omsorgsutøvelse
- Omsorgspersonene er godt integrert i samfunnet og er i jobb eller utdanning, har en god fungering og sosialt nettverk
  - Slik at barnet fra 10- års alder:
  - karakteriseres av optimisme, positivt selvbilde, lett å like, sosial av natur

Tabellen under beskriver aktuelle tiltak knyttet til risikofaktorene, beskyttelsesfaktorene, instanser og tjenester. Tiltak vises på universelt, selektivt og indikert nivå med utgangspunkt i de alvorligste risikofaktorene for omsorgssvikt og atferdsvansker. **Tabellen oppdateres i løpet av 2024.**

Risiko	Universelt (alle)	Selektivt (flere)	Indikert (noen)
Skadelige omsorgsformer (ulike former for neglekt og svikt)	- Barn får kunnskap i barnehage og skole - Snakke med barn - Foreldrenettverk - Foreldrestøttende tiltak Foreldreveiledning Er du bekymret for et barn (lenke Grimstad kommune)	- Snakkekompetanse med barn og foreldre - Snakke med barn - Foreldrestøttende tiltak Foreldreveiledning Er du bekymret for et barn (lenke Grimstad kommune)	- Snakkekompetanse med barn og foreldre når vi er bekymret / relasjonskompetanse - Tiltakskompetanse - Foreldrestøttende tiltak Foreldreveiledning - Sammen på vei (Jordmortjenesten) - Hjemmekonsulenter (Helsesykepl. og jordmortj.) Hjemme hos (Barnevernet) - Omsorgsovertakelse (Barnevernet) Er du bekymret for et barn (lenke Grimstad kommune)
Alvorlige krenkelser (psykisk, fysisk og seksuell vold)	Jegvet.no Kroppen min eier jeg / Jeg er meg / Æ e mæ Handlingsplan mot vold i nære relasjoner	- Snakkekompetanse med barn og foreldre - Relasjonskompetanse Handlingsplan mot vold i nære relasjoner	- Traumebevisst omsorg Handlingsplan mot vold i nære relasjoner - Foreldreveiledning - Hjemme hos (Barnevernet) - Omsorgsovertakelse (Barnevernet) - Familievoldsteam
Emosjonell utilgjengelighet/fjernhet hos foresatte	EPDS kartlegging helsestasjon - Foreldrestøttende tiltak - Foreldreveiledning	- Foreldrestøttende tiltak - Foreldreveiledning	- Foreldre støttende tiltak - Er du bekymret for et barn (lenke Grimstad kommune) Sammen på vei (Jordmortjenesten) - Foreldreveiledning

Risiko	Universelt (alle)	Selektivt (flere)	Indikert (noen)
Rusmiddelbruk foresatte	- Alkohol og rus under graviditet: Spørre alle - bruke - Barn får kunnskap i barnehage og skole SLT/MOT Ruskonsulent	Motiverende intervju - Familieråd - Kompetanseheving: Snakke med barn Ruskonsulent	- Er du bekymret for et barn (lenke Grimstad kommune) Psyisk Helse og rus - Hjemmekonsulenter (Helsesykepl.- og jordmortj.) - Foreldreveiledning - Sammen på vei (Jordmortjenesten) Hjemmekonsulenter (Helsesykepl.- og jordmortj.) - Hjemme hos (Barnevernet) - Omsorgsovertakelse (Barnevernet)
Alvorlige former for psykiske lidelser foresatte	- Kartlegging under graviditet EPDS Hjemmekonsulenter (HJT) - Barn får kunnskap i barnehage og skoler	Barn og unge som pårørende - Inkluderende fritidsaktiviteter for de minste - Snakke med barn	- Familiesamtaler - Veiledning Avlastning Barn og unge som pårørende – rutine - Er du bekymret for et barn (lenke Grimstad kommune) Psyisk Helse og rus - Helsesykepleier- og jordmortjenesten - Foreldreveiledning - Sammen på vei (Jordmortjenesten) Hjemmekonsulenter (Helsesykepl.- og jordmortj.)
Utviklingsvansker som ikke blir forstått og hjulpet	- Tidlig kartlegging - Supplerende kommunikasjon Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis - Foreldrestøttende tiltak	- Tidlig kartlegging. vurdering av tiltak og behandling / oppfølging Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis - Sammen på vei	- Pedagogisk psykologisk tjeneste - Helsesykepleier- og jordmortjenesten Fastlege Familiesenter - Spesialpedagoger i barnehage - Tidlig kartlegging - Supplerende kommunikasjon - Foreldrestøttende tiltak Fysio-og ergoterapitjeneste

Risiko	Universelt (alle)	Selektivt (flere)	Indikert (noen)
Skadelig psykososialt miljø i barnehage og skole	- Felles program for psykososialt arbeid i skolen - Livet&sånn, Robust Ungdom, Zippys venner, LINK Læringsmiljøprosjekt - Gode og tilrettelagte utearealer som fremmer lek - Bevegelsesglede og mestring i egen kropp for tryggere barn Barnehageloven §43 Opplæringsloven § 9a Miljørettet helsevern i bhg og skole	- Kompetanseheving - Konsultasjonsstøtte - Grupper: - Brotherhood - Parenthood - Sisterhood Barnehageloven §43 Opplæringsloven § 9a	Ressursteam mot mobbing Traumebevisst omsorg Barnehageloven §43 Opplæringsloven § 9a
Levekårsutfordringer	Barn får kunnskap om gratis-prinsippet i skolen - Gratis fritidstilbud BUA Huset Opplevelseskort - Kontantfri kantine - Fritidskort - Bursdagsrom på skolen - Fellesbursdager - Åpne haller - Utlånssentral - Skyssordninger - Fritidslederkurs - Frivillighetsattest - Grimstad hub	- Sponsing av kontantfri kantine - Gratis bruk av svømmehall - Grimstad hub - Nye Mønstre Fritids/ støttekontakt	- Råd- og veiledning - Samarbeidsrutine mellom NAV og barnehage/skole og helsestasjon - Samfunnsplanlegging - Grimstad hub - Nye Mønstre Fritids/ støttekontakt

«Det er lurere å bygge sterke barn enn å reparere voksne»

«Et samfunn som satser på barn er et samfunn som satser på fremtiden»

Fordeling av ansvar

Med barnevernsreformen har kommunene fått et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Endring i barnevernlovens § 2-1 er gjort for å understreke og styrke kommunaledelsens - både politisk og administrative - ansvar for barnevernstjenesten. Det stiller krav til kommunens styring av barnevernet, til ledelsen i barnevernet og til det samlede familiestøttende arbeidet.

- Den politiske ledelsen, kommunestyret, er ansvarlig for ressursprioriteringen i hele kommunen. Kommunens plan for forebyggende arbeid skal vedtas av kommunestyret. Det vil bidra til en overordnet forankring av det forebyggende tilbudet og fordelingen av kommunens ressurser til dette viktige arbeidet. Planen er ment å være et godt verktøy for å sikre forpliktende og systematisk innsats for å legge til rette for et helhetlig tjenestetilbud. I praksis gjøres dette gjennom vedtak av budsjett- og økonomiplan (handlingsprogrammet).

- Kommunedirektøren skal påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer blir iverksatt og gjennomført. I Grimstad kommune følges dette gjennom delegering i organisasjonens linje og gjennom sektorenes og enhetenes virksomhetsplaner. Virksomhetsplanene er organisasjonens tiltak- og handlingsplaner som skal bidra til å nå vedtatte overordnede mål og strategier utfra de ressurser og rammer som er vedtatt.
- Ledere på ulike nivåer er ansvarlig for måloppnåelse av egne virksomhetsplaner.
- Den enkelte medarbeider skal utføre de tiltak og oppgaver som er gitt gjennom delegasjon, lovverk og politiske vedtak.
- Innbyggerne, frivilligheten og næringslivet har et vesentlig ansvar som bidragsytere i det forebyggende arbeidet.

Grimstad

Tabellen under viser ansvar, oppgavefordeling og tiltak på et overordnet nivå.

Mål Hva	Strategier	Ansvar Hvem / hvor	Oppgave Hvordan	Ressurs Behov	Måloppnåelse Resultat	Evaluerings
1. Alle barn og unge mestrer livet	Helsefremmende møteplasser og aktiviteter	- Foresatte - Barnehage/Skole - Kultur - Arealplanlegging - Nav - Helse - Frivilligheten	Kartlegge behov Sette inn lokale tiltak Jfr. egen virksomhetsplan	- Sikre lekeplasser - Ungdomsklubber - Lag og foreninger	- Følger internkontroll - Minimum årlig	- Årlig jfr. årshjul - Evt. justere tiltak
2. Alle foresatte deltar på foreldreveiledning	- Foreldreveiledning - Holdningsskapende kampanjer	- Foresatte - Helsesykepleier- og jordmortjenesten - Familiesenter - Barnehage/ Skole - Kultur - Kommunikasjon - Nav - Helse	- Arrangere kurs for alle foresatte - Markedsføring i rette kanaler - Jfr. årshjul og egen virksomhetsplan	- Kompetent kurspersonell - Kapasitet - Koordinering	- Følger internkontroll - Minimum årlig	- Årlig jfr. årshjul - Evt. justere tiltak
3. Alle barn har et trygt og godt barnehage- og skolemiljø	Fokus på: - de laveste trinnene i innsatstrappa - læringsmiljøet - kompetente medarbeiderer	- Barnehage/ Skole - Foresatte - Helse «Hele laget» etter behov	- Sette inn konkrete tiltak rettet mot barn og elever i deres miljø «få alle med»	Kompetanseutvikling for ansatte i barnehage og skole	- Følger internkontroll - Minimum årlig	- Årlig jfr. årshjul - Evt. justere tiltak
4. Alle barn gjennomfører skolegangen	Fokus på: - de laveste trinnene i innsatstrappa - overganger - kompetente medarbeidere - leken	- Foresatte - Barnehage/ Skole - Nav - Helse «Hele laget» etter behov	- Sette inn konkrete tiltak rettet mot barn og elever i deres miljø «få alle med»	Kompetanseutvikling for ansatte i barnehage, skole, BUF og Nav	- Følger internkontroll - Minimum årlig	- Årlig jfr. årshjul - Evt. justere tiltak
5. Alle barn i alderen 7-18 deltar i minst en fritidsaktivitet / hobby	- Gratis fritidstilbud - Holdningsskapende kampanjer - Frivilligheten	- Foresatte - Kultur - Nav - Barnehage/ Skole - Frivilligheten	- Tilbud til alle - Markedsføring i rette kanaler - Samarbeid med frivillige	Økonomiske og menneskelige ressurser til gjennomføring	- Følger internkontroll - Minimum årlig	- Årlig jfr. årshjul - Evt. justere tiltak

Fordeling av oppgaver

«Vi må tilrettelegge for bred involvering av frivilligheten»

«Større fokus på de laveste trinnene i inn-satstrappa»

«Planen skal bidra til å tette hullene – det vi ikke får til»

I tabellen over vises oppgavefordeling og tiltak på et overordnet nivå. Den enkelte sektor, enhet og avdeling, altså tjenestene, må definere hvordan dette i praksis skal løses.

Hvordan tiltakene skal utformes og utføres må fremkomme av tjenestenes virksomhetsplaner.

Eksempelvis må foreldreveiledning fra en barnehage beskrives tydelig i virksomhetsplanen knyttet til når det skal utføres, hvem det er for og hvem som skal utføre.

Likeledes må internkontrollen synliggjøre oppfølging og eventuelle justeringer.

Målene og strategiene skal være førende for hvilke tiltak som velges.

Tiltakene skal være knyttet til både risikofaktorene og beskyttelsesfaktorene som beskrevet tidligere.

Grimstad

Samarbeid i praksis

«...samtykke er jo «enkelt», men likevel vanskelig – har det vist seg»

«Det går på hvordan vi organiserer oss, vår kultur, endringsvilje, interesse og respekt for hverandre»

Dersom du har det vanskelig, hva pleier å hjelpe?

«-At vennene mine bryr seg om meg og at familien bryr seg

-Å snakke med en voksen, så blir jeg glad

-Jeg forteller helsesøstera»

For å få til god samhandling og godt samarbeid må alle involverte ha felles forståelse og skille mellom det å jobbe flerfaglig, der alle tar ansvar for sitt, og det å jobbe tverrfaglig som betyr å ta ansvar for både sitt eget og andres. Slik kan mellomrommene mellom fagene fylles.

I Grimstad skal tverrfaglig samhandling forbedres ved å

- bruke systematiske programmer som skal medføre likhet som for eksempel:
  - inkluderende foreldremøter
  - bygge gode foreldrenettverk
- videreutvikle allerede eksisterende tverrfaglige møteplasser som for eksempel:
  - basisteam og ressursteam
  - ressursteam mot mobbing
  - tverrfaglig utviklingsteam (TUT)
- legge inn faste tverrfaglige workshops i årshjulet

- videreutvikle og øke ressurs til tverrfaglig koordinator knyttet til felles arbeid for barn, unge og deres familier
- kontinuerlig jobbe for å skape felles praksis og felles kultur ved å:
  - bruke og oppdatere vedtatte felles retningslinjer og skjemaer
  - prioritere å være tilgjengelig for kollegaer som jobber mot samme mål
  - gjøre sammen med, i stedet for å overta
  - dele kompetanse og gjøre den andre god

Grimstad kommune bør søke et utvidet samarbeid med UiA for å sikre at arbeidet rettet mot barn, unge og deres familier hele tiden er kunnskapsbasert og forankret i ny forskning.

Grimstad

Gjennomføring, måloppnåelse og evaluering

Den nye barnevernloven har en ny og overordnet bestemmelse om at barnets beste er et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser som berører et barn (§ 1-3).

Barns rett til medvirkning står fortsatt sentralt i loven.

Denne planen skal være et viktig verktøy for å sikre forpliktende og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester.

Ledere på alle nivåer forpliktes til å sørge for at planen implementeres og brukes for å skape felles praksis i det tverrfaglige samarbeidet i laget rundt og for barn, unge og deres familier.

Gjennom virksomhetsstyring og internkontroll foretas løpende justeringer av lokale tiltak for å nå mål.

Minst en gang årlig skal det tverrfaglige samarbeidet evaluere egen samhandling og praksis og bidra til revisjon av kommunens plan for forebyggende arbeid.

Tiltak må tilpasses endrede behov hos brukerne blant annet basert på fakta som fremkommer i kommunens felles tilstandsrapport for barnehage, grunnskole og barnevern, elevundersøkelsen, ungdataundersøkelsen, folkehelseoversikten med flere.

Gjennomgangen bør skje i forkant av budsjett- og økonomiplanprosessen.

Det ble gjennomført evaluerings Workshop med utvidet leder gruppe i oppvekstsektoren høsten 2024. Det foretas ingen prinsipielle endringer før evt. neste revidering i 2025.

Grimstad

Oppsummering

Planen skal bidra til å styrke og gi retning for kommunens innsats. Utviklingen i samfunnet har vist at flere barn og unge kan være utsatt for en eller flere risikofaktorer. Antallet unge som ikke fullfører utdanningsløpet og som allerede er og kan bli unge uføre sett opp mot demografiutviklingen vil utfordre samfunnets evne til å møte fremtidens behov for arbeidskraft. Det i tillegg til de store personlige og samfunnsøkonomiske konsekvenser utenforskap og uhelse kan føre til. Barn er avhengig av omsorg for å mestre livet. Denne planen er ment å bidra til å endre tankesett fra tjenestefokus til behovsfokus.

For å lykkes i arbeidet med at alle barn skal oppleve å vokse opp i et trygt og godt miljø der de er - hjemme, i barnehagen, på skolen eller på fritidsaktiviteten - må følgende være på plass:

- Beskyttende tiltak må være basert på kunnskap og fakta
- Samarbeid og tverrfaglighet må styrkes for å bygge laget rundt og for barn, unge deres familier
- Riktig hjelp på rett plass til rett tid må prioriteres i ressursfordelingen

All forskning tilsier at det vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å forebygge mer og reparere mindre.

«Det trengs en hel landsby for å oppdra et barn» - Afrikansk ordtak

